

PATVIRTINTA
Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“
Direktoriaus 2020 m. gruodžio __ d.
įsakymu Nr. V1-

PROFESINIO MOKYMO CENTRO „ŽIRMŪNAI“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinio mokymo centro „Žirmūnai“ (toliau – PMC) krizių valdymo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229 patvirtintomis rekomendacijomis „Dėl rekomendacijų dėl krizių valdymo mokyklose patvirtinimo“, kurio tikslas nustatyti krizių valdymą PMC, vykdant bendrąjį ugdymą ir pirminį profesinį mokymą, krizių valdymo PMC komandos sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su PMC veikiančia Vaiko gerovės komisija, savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (dalyvių susirinkimu) ir psichologinės pagalbos teikėju(-ais) krizės PMC metu.

2. Krizė PMC – tai netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą PMC bendruomenės ar jos atskirų narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę PMC bendruomenės dalį.

3. Krizės valdymas – PMC krizių valdymo komandos koordinuoti veiksmai, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti PMC bendruomenei veiksmingą pagalbą.

II. KRIZIŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS PMC

4. Krizių valdymo priemonės organizuoja ir valdymą vykdo nuolat veikianti PMC Krizių valdymo komanda, kurios nariai pasiskirsto funkcijomis, kurias vykdo krizės PMC metu.

5. Krizės valdymui būtini asmenų gebėjimai: komunikabilumo, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo.

6. Krizių valdymo komandą sudaro: PMC vadovas, darbuotojas atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, darbuotojai – už komunikaciją, už saugumą, už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą. Darbuotojas atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą negali būti skiriamas atsakingu už komunikaciją. Krizių valdymo komandos sudėtis tvirtinama direktoriaus įsakymu.

7. Komandos paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei – koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems PMC bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

8. Komandos funkcijos krizės valdyme:

8.1. Įvertina krizės aplinkybes ir parengia preliminarų krizės valdymo planą PMC, jei reikia koreguoja;

8.2. Parengia informaciją apie krizę PMC bendruomenei ir/ ar žiniasklaidai;

8.3. Apie situaciją informuoja PMC bendruomenę, PMC steigėją, prireikus – policiją, kitas reikalingas tarnybas;

8.4. Įvertina asmenis bei bendruomenės grupes, kuriems reikalingas informavimas apie krizę ir psichologinę pagalbą, organizuoja jos tiekimą, konsultuoja bendruomenės narius individualiai ir/ar grupėmis, rengia pokalbius su mokiniais, esant būtinybei, kreipiasi į kitas įstaigas, galinčias suteikti reikiamą pagalbą;

8.5. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato postvencinius veiksmus.

III. KOMANDOS NARIŲ FUNKCIJOS

9. Komandos koordinatoriaus ir/arba jo pavaduotojo funkcijos:

9.1. Koordinuoja krizių įveikimo plano parengimą ir peržiūrėjimą;
9.2. Skelbia krizinės situacijos pradžią;
9.3. Sprendžia, kokie krizės įveikimo veiksmai yra būtini;
9.4. Pateikia PMC darbuotojams informaciją apie įvykį;
9.5. Palaiko ryšį su PMC steigėjais, informuoja apie įvykį;
9.6. Kontroliuoja įvykio faktų sklaidą;
9.7. Koordinuoja krizės įveikimo procesą;
9.8. Informuoja nukentėjusio (-ių) šeimos narius, jeigu įvykis įvyko PMC;
9.9. Atsako už ryšius su žiniasklaida, tai yra apibrėžia žiniasklaidos atstovų buvimo galimybes PMC, numato bendravimo su žiniasklaida laiką, vietą ir atstovą, su kuriuo galima žurnalistams bendrauti;

9.10. Instrukuoja mokytojus, kaip ir ką jie turi informuoti apie įvykį ir primena individualiai neteikti informacijos žurnalistams;

9.11. Užtikrina, kad visi mokiniai apie įvykį būtų informuojami vienu metu klasėse;

10. Asmuo, atsakingas už ryšius su žiniasklaida:

10.1. Teikia informaciją mokiniams ir jų tėvams;
10.2. Bendrauja su žiniasklaidos atstovais;
10.3. Seka informaciją žiniasklaidoje ir reaguoja į ją;
10.4. Neleidžia sklisti gandams.

11. Asmuo, atsakingas už prevenciją:

11.1. Vykdo krizių prevenciją;
11.2. Rūpinasi krizių valdymo metodine medžiaga;
11.3. Rūpinasi Vaiko gerovės komisijos ir krizių valdymo komandos mokymais ir kvalifikacijos kėlimo galimybėmis;

11.4. Teikia siūlymus dėl krizių prevencijos darbo organizavimo.

12. Asmuo, atsakingas už postvenciją:

12.1. Užmezga ryšius su įvairiomis organizacijomis, galinčioms PMC padėti krizės metu;
12.2. Teikia emocinę ir psichologinę paramą mokiniams ir darbuotojams krizės metu;
12.3. Kaupia informaciją apie labiausiai įvykio paveiktus asmenis, pagalbos teikimą;
12.4. Padeda kitiems specialistams, dalyvauja pokalbiuose su mokiniais, mokytojais, tėvais.

13. Asmuo, atsakingas už intervenciją:

13.1. Renka ir sistemina informaciją apie psichologinės pagalbos teikėjus ir emocinės bei psichologinės pagalbos galimybes;

13.2. Krizės metu vertina, kurie bendruomenės nariai labiausiai emociškai paveikti ir kuriems labiausiai reikia emocinės pagalbos;

13.3. Organizuoja ir kartu su pagalba teikiančiais specialistais įgyvendina intervencijos veiksmus (individuali, grupinė psichologinė arba emocinė parama);

13.4. Rūpinasi tęstine pagalba labiausiai krizės paveiktiems nariams (pvz. nukreipia psichinės sveikatos specialistams).

14. Asmuo, atsakingas už saugumo priemones PMC:

14.1. Kontaktuoja su teisėsaugos ir kitomis su saugumu susijusiomis institucijomis (priešgaisrine apsauga, gelbėtojais);

14.2. Užtikrina PMC bendruomenės saugumą krizės metu (turi turėti PMC pastato planus, evakuacijos schemas);

14.3. Vertina saugumo procedūrų efektyvumą.

15. **Asmuo, atsakingas už medicininę pagalbą:**

15.1. Rūpinasi, kad krizės metu būtų priemonių, reikalingų med. pagalbai suteikti;

15.2. Numato vietą, kur gali būti teikiama medicininė pagalba;

15.3. Kontaktuoja su medicinos įstaigomis;

15.4. Informuoja PMC personalą apie bendruomenės narių patirtus sužeidimus bei sužeistųjų būseną.

16. **Mokytojai, krizių komandos nariai:**

16.1. Užtikrina krizės metu veiksmus, kurie teikia bendruomenei saugumą (vadovauja evakuacijai iš visų aukštų, valgyklos, ir pan);

16.2. Padeda kitiems specialistams;

16.3. Teikia krizių komandai siūlymus dėl krizių prevencijos organizavimo;

16.4. Teikia emocinę pagalbą.

17. **Grupių vadovai:**

17.1. Rengia pokalbius grupėje;

17.2. Neleidžia sklisti gandams;

17.3. Atsako į mokinių ir jų tėvų klausimus;

17.4. Identifikuoja mokinius, kuriems reikia pagalbos;

17.5. Vykdo užsiėmimus, švelninančius patirtą traumą;

17.6. Palaiko ryšius su tėvais.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi pagalbą teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

19. Komandos nariai turi nuolat tobulinti kvalifikaciją krizių valdymo srityje, bent 1 kartą per metus susirinkti organizaciniais klausimais.

PROFESINIO MOKYMO CENTRO „ŽIRMŪNAI“ NUMATOMAS KRIZĖS VALDYMO VEIKSMŲ PLANAS

1. NEDELSIANT PO ĮVYKIO, SUKĖLUSIO KRIZĖ:

- 1.1. Nustatyti krizės faktus ir jo padarinių laipsnį (informacija apie krizę PMC pranešama krizių valdymo komandos koordinatoriui);
- 1.2. Sukviesti krizių valdymo komandą, paskirstyti kiekvienam asmeniui atitinkamas funkcijas ir atsakomybes (turėti visos komandos narių kontaktus, juos atnaujinti);
- 1.3. Susisiekti su nukentėjusių šeimomis, nusprendžiama iš anksto kas ir kaip;
- 1.4. Informuoti savininką (dalininkus);
- 1.5. Informuoti kitas įstaigas, kurias gali paveikti įvykusi krizė;
- 1.6. Nustatyti emociškai sukrėtus mokinius ir pradėti intervencijos planas;
- 1.7. Iškabinti ir pasirūpinti, kad būtų prieinama informacija apie emocinės ir psichologinės pagalbos galimybes;
- 1.8. Nedelsiant (pasitarus krizių valdymo komandoje) sušaukti personalo pasitarimą, kurio metu:
  - 1.8.1. Informuojama apie įvykį;
  - 1.8.2. Instruktuojami mokytojai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;
  - 1.8.3. Pateikiamos rekomendacijos, kaip padėti mokiniams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;
  - 1.8.4. Primenama pagrindinės krizės įveikimo komandos narių ir grupės vadovų, mokytojų funkcijos;
  - 1.8.5. Suteikiama informacija, kur ir kaip bus teikiama pagalba;
  - 1.8.6. Atsakoma į susirinkusių klausimus, susijusius su įvykiu.
- 1.9. Grupės vadovams informuoti mokinius apie įvykį ir surengti pokalbius apie mokinių savijautą, pagalbos PMC galimybes, identifikuoti mokinius, kuriems objektyviai reikia pagalbos, vykdyti tikslinius užsiėmimus.
- 1.10. Grupės vadovams, jeigu yra mokinio(-ių) mirties atvejis, pasirūpinti, kad jo/jų vardas (-ai) būtų pašalinti iš sąrašų, kompiuterių, taip pat pasirūpinti mirusiojo(-iųjų) daiktais.

2. DIENAI, KAI PRASIDĖJO KRIZĖ, BAIGIANTIS, APTARIAMAS INTERVENCIJOS PROCESAS:

- 2.1. Sudaryti galimybę krizės valdymo nariams pasidalinti savo išgyvenimais, jausmais ir sunkumais (jiems taip pat reikalinga parama).
- 2.2. Numatyti tolimesnį krizių valdymo veiksmą kita dienai.
- 2.3. Krizės valdymo komandos koordinatoriui pasirūpinti, kad krizės valdymo laikotarpiu būtų paskirti pagalbinais tinkami asmenys atlikti tiesioginį krizės komandos narių darbą.

3. KITĄ DIENĄ PO ĮVYKIO:

- 3.1. Vykdyti rytinį krizių komandos pasitarimą, kaip organizuoti tolesnį pagalbos teikimą;
- 3.2. Vykdyti šviečiamąją veiklą;
- 3.3. Aptarti tėvų/globėjų informavimą apie įvykį, sukrėtusį PMC (laiško forma per elektroninį dienyną arba individualiai);
- 3.4. Vykdyti intervenciją grupėse, kurios pažeistos įvykio, vykdant psichologinę apklausą (2 vedantieji ir vienas iš jų būtinai turi būti psichologas);
- 3.5. Baigiantis dienai, sušaukti komandą ir aptarti pagrindinius įvykius, numatyti tolimesnius veiksmus.

4. 3-7 DIENĄ PO ĮVYKIO:

4.1. Organizuoti trumpą iki 15 min. esamos situacijos aptarimą.

4.2. Tęsti numatytų pagalbos priemonių įgyvendinimą.

4.3. Krizių komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, postvencinė veikla turi būti nutraukiama.

5. ĮVEIKUS KRIZĘ IR NORMALIZAVUS SITUACIJĄ:

5.1. Krizių komanda, įgyvendinusi krizės valdymo plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo sėkmingumą, priima reikalingus sprendimus bei koreguoja krizės valdymo PMC planą.

5.2. Organizuoja krizių komandos susirinkimus ne mažiau kaip 2 kartus per metus organizaciniais klausimais (planavimo, dalyvavimo kvalifikacijos kėlimo kursuose ir kita).
